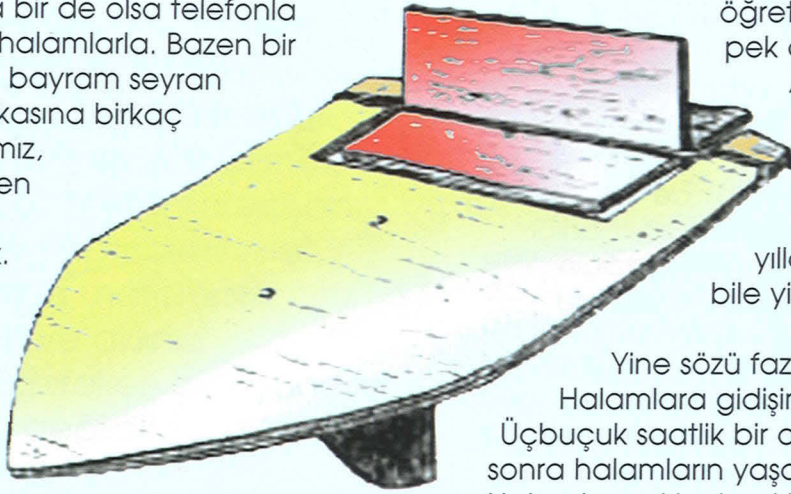

Tahta Parçası Deyip Geçmeyin...

Hiçbir işe yaramadığı düşünülen artık malzemelerden aslında çok ilginç şeyler üretilabiliyor. Gerekli olansa yalnızca biraz bilgi ve yaratıcılık. Bize göre, bunun en iyi örneğini eniştem göstermişti. Onun yardımıyla sıradan bir tahta parçasını harika bir oyuncağa dönüştürdük.

Geçen sonbahar, okulların açılmasına yalnızca bir hafta kalmıştı. Babam "Halamları çok ihmal ettik, bir ziyaret edelim" dedi. Aslına bakılırsa onları yani halamı ve eniştemi ihmal eden biri varsa o da babamla annemdi; çünkü ağabeyim ve ben, arada bir de olsa telefonla görüşüyorduk halamlarla. Bazen bir mektup ya da bayram seyranı olmasa da, arkasına birkaç söz karaladığımız, hoşumuza giden kartpostallar gönderiyorduk. Daha yaz başında annemle çıktığımız bir alışveriş sırasında, eski ya da kullanılmış kitap satan bir dükkanda (ki bunlara sahaf dendiğini annemden öğrendik), çok güzel bir kartpostal kitabı bulmuştuk. Kartpostal kitabı diyorum, çünkü bu kitabın her yaprağı aslında bir kartpostaldı. Dikkatlice çekildiğinde, kitabın sırtına çok yakın bir yerden yırtılmadan kopabiliyordu. Arkası da tıpkı bir kartpostal gibi hazırlanmıştı. Ön yüzlerinde Canaletto adlı, 17. yüzyılda yaşamış (bunu da dayımın bize aldığı ansiklopediden öğrendik) bir ressamın tabloları bulunuyordu. Resimlerin hepsi de çok güzeldi. Ağabeyimle günlerce bu kartpostallara hayran hayran baktık.

Doğrusu, çöpten adam bile çizemediğimiz için, ben de ağabeyim de üzülmekten edemedik. Canaletto kadar olmasa bile, en azından eniştemiz kadar yetenekli olma isteği, ikimizin de ortak düşüydü.

Çünkü eniştem emekli bir resim-iş öğretmeni idi ve elinden pek çok iş geliyordu.

Ama, ona kalırsa resim yapmanın yetenekten çok çalışmakla ilgisi vardı. Ama ben, yıllarca çalışsam bile yine de...

Yine sözü fazla uzattım.

Halamlara gidişimizi anlatıyordum.

Üçbuçuk saatlik bir otobüs yolculuğundan sonra halamların yaşadığı kasabaya ulaştık. Halamlar yaklaşık sekiz yıl önce yerleşmişler buraya. Çok daha önceleri kasabadaki ortaokula atanan eniştem, emekli olduktan sonra da halamla birlikte, zamanla bu çok sevdikleri kasabada yaşamaya karar vermişler. Şimdi büyükçe bahçesi ve bahçesinde de fiskiyeli küçük bir havuzu olan tek katlı bir evde yaşıyorlar.

Halamlara gittiğimizde, özellikle yazın, ağabeyimin ve benim en çok sevdiğimiz oyun, kağıttan kayıklar yapıp bahçedeki bu küçük havuzda yüzdürmekti. Geçen gidişimizde bu eğlenceli oyun eniştem sayesinde tadına doyumaz bir hal aldı. Havuz başında, bulabildiğimiz eski gazete ve dergi sayfalarından irili ufaklı kayıklar

yapmıştık. Bizim için en büyük sorun kayıkların bir iki yolculuktan sonra islanıp batmasıydı. Kağıt türünü değiştirmek bile sorunu tam olarak çözmedi. Bunun üzerine eniştem malzeme olarak kağıt yerine tahta kullanmamızı önerdi. Böylece islansa bile batmayan kayıklarımız olacaktı. Ama kağıt gibi katlayamayacağımıza göre tahtadan bir kayığı nasıl yapacaktık? Bu önemli bir soruydu.

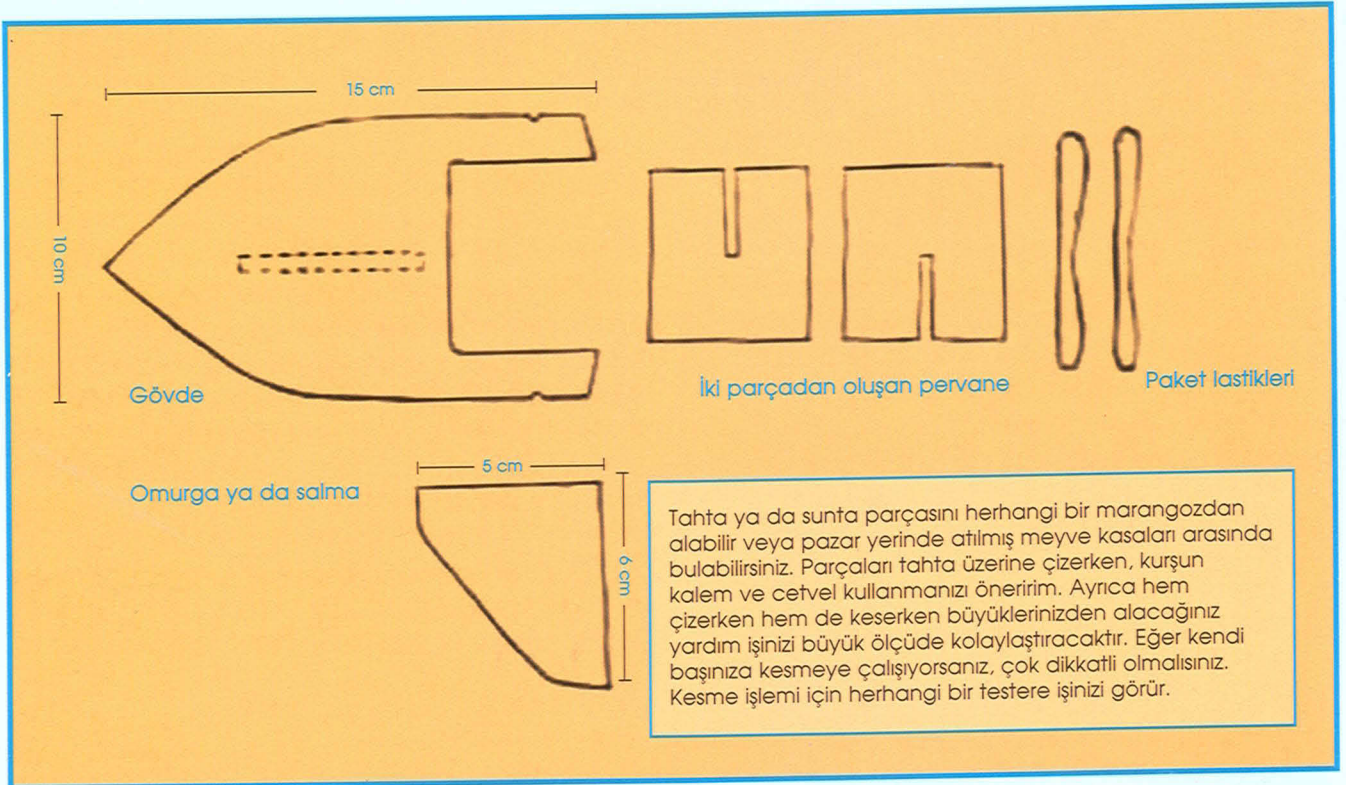
Eniştem bizi, iki yıl önce bu büyük bahçenin bir köşesine yaptığı küçük atölyesine götürdü. Aslında burası, bahçe bakımı için kullanılan araç-gereçlerin konulduğu harika bir kulübeydi. Eniştemin onarım işlerinde kullandığı araç-gereçle, bazı işlerden artakalan vidalar, muşamba parçaları, farklı türde tahtalar, cam parçaları gibi malzemeler de buraya konmuştu. Duvarları raflarla kaplıydı. Her rafta bizi günlerce oyalayabilecek ilginç şeyler vardı. Küçük bir pencerenin aydınlattığı kulübede, yine ufak tefek onarım işleri için kullanılan küçük bir tezgah da vardı.

Eniştem, tahta kayığı onun kılavuzluğunda, kendi başımıza yapabileceğimizi söyledi. Bu, bizi daha da heyecanlandırdı. Önce tezgahın yaslandığı duvarda duran büyükçe bir not defterine, yapacağımız kayığın nasıl bir şey olacağını ve nasıl

Canaletto'nun resimlerinden oluşan kartpostal kitabında benim en çok sevdiğim resim buydu.

yapılacağını çizdi. Bu çizimlerin üzerinde de neyi hangi sırayla yapacağımızı anlattı. Buna göre yapacağımız oyuncak, iki paket lastiği yardımıyla kendi kendine ilerleyebilecekti. İşte bu, heyecanımızı bir kat daha artırdı. Öyle ki yerimizde duramıyorduk. Artık işe başlayabilirdik. (Bu arada eniştemin yaptığı çizimleri de göstersem, yapmak isteyenleriniz için sanıyorum büyük kolaylık olur.) İlk ahşap malzeme arasından bulup elimize

tutuşturduğu yaklaşık yarım santimetre kalınlığındaki tahta (kontrplak da olabilir) parçası üzerine, eniştemin de yardımıyla kayığın parçalarını biraz büyüterek çizmeye çalıştık. İlk çizdiğimiz gövdesiydi. Bizimkinin boyu yaklaşık 15 cm, eni de yaklaşık 10 cm oldu. İki parçadan oluşan pervaneyi de gövdeye uygun ölçülerde çizmeye çalıştık. Burada pervanenin rahatça dönebilmesi için, gövde üzerinde takılacağı yere göre biraz daha küçük olmasına dikkat etmek gerekiyor. Gövdenin altına yerleştirilecek olan omurgaysa dik kenarlarından biri 5 cm, diğeri 6 cm olan bir dik üçgeni andırıyordu, ama ondan biraz farklıydı.

Resime bakarsanız, daha kolay anlaşılır sanıyorum. Kayığın sağa-sola yalpalamasını önleyecek ve belli bir doğrultuda gitmesini sağlayacak olan omurgayı (ki bunları eniştemden öğrendik ve adına da salma denirmiş) gövdenin altına yerleştirme işi bizi biraz zorlayacak gibi gözüküyordu.

Parçaları tahta üzerine çizme işi bittikten sonra sıra kesmeye gelmişti. Doğrusu bu konuda ağabeyim de ben de kendimize güvenmiyorduk. Tam bu sırada eniştem incecik testeresiyle (buna da kıl testeresi deniyor, tahta işlemeciliğinde kullanılmış) imdadımıza yetişti. Yoksa küçük bir parça için tahtaların hepsini boşa harcayacaktık. Uzunca bir ç harfine benzeyen bu aletin açık olan tarafında yay gibi gerili çok ince bir testeresi vardı. Bastırmadan ileri-geri hareket ettirdiğinizde çok kolay kesebiliyordu.

Gerekli parçaları hemen hiç zorlanmadan çizdiğimiz biçimiyle kesebildik. Sıra birleştirme işine gelmişti şimdi. Önce pervaneyi oluşturacak iki parçayı, yarıkları karşı karşıya

gelecek biçimde, birbirine uyan iki lego parçası gibi birleştirdik. Böylece dört yapraklı bir pervane ortaya çıktı. Ardından omurgayı iki küçük çivi yardımıyla, gövde üzerindeki uygun yerine çaktık. Pervaneyi de iki paket lastiğiyle gövde üzerindeki yerine yerleştirdik. Artık kayığımız ilk seferine hazırды. Unutmadan şunları da söyleyeyim: Önce lastikleri gövde üzerinde küçük birer çentik açarak hazırladığınız yerlerine takmak, pervaneyi yerleştirirken de her aralığa bir lastiğin gelmesini sağlamak gerekiyor. Böylece pervane gövdeden kolay kolay ayrılmıyor.

Eniştemin bir önerisi de kayığımızı biraz yağlı boyayla boyamaktı. Boyalı olursa ahşap malzeme ıslanmayacak ve daha dayanıklı olacaktı. Ancak biz muhteşem kayığımızın nasıl yüzeceğini öylesine merak ediyorduk ki, boyanın kurumasını bile bekleyemezdik. Böylece hep birlikte havuz başına gittik. Ağabeyim her zamanki gibi, benden daha büyük

olduğundan ilk denemeyi kendisinin yapacağını söyledi. Doğrusu sinirlenmediğimi söyleyemem. Ama, bu tür konularda ona göre daha olgun davranmamın çok daha iyi sonuçlar verdiğini görmüştüm. Üstelik onun maymun iştahlı olduğunu bildiğimden hiç de ısrar etmedim. Birkaç denemeden sonra sıkılacağından emindim. Bunlar bir yana, sonuç kusursuzdu. Önce pervaneyi döneceği yönün aksi yönde sekiz-on tur çevirdikten sonra, öylece suyun yüzüne bıraktık kayığımızı. Suları yara yara tıpkı bir nehir gemisi ya da tekne gibi ilerleyişi görülmeye değerdi.

Murat Dirican